

school voor buitengewoon onderwijs

Informatiebundel Vorbereiden op schoolverlaten

Oktober 2019

Tervuursesteenweg 295 3001 Heverlee – Leuven
tel. 016 29 01 81 - info@teb.ksleuven.be

Karel Van Lotharingenstraat 5 • 3000 Leuven
tel. 016 28 24 00 - info@vclbleuven.be

Woord vooraf

Deze informatiebundel heeft als doel de leerling, ouders, opvoedingsverantwoordelijken en andere betrokkenen wegwijs te maken in het traject om stap voor stap op weg te gaan naar een volgende levensfase. Om zo vanuit een vertrouwde schoolomgeving klaar te zijn om de onbekende weg in te slaan, met voldoende achtergrond en duidelijkheid.

Wat zijn de noden en de behoeften van de jongere? Welke mogelijkheden zijn er in de regio en daarbuiten, op vlak van wonen en werken? Wat zijn de verwachtingen vanuit de omgeving (ouders,...)? Wij trachten samen op weg te gaan in zoeken naar zorg op maat voor de jongere, in functie van zijn noden en in dialoog met jullie.

Deze bundel is slechts één stap in het hele aanbod van de school en het CLB. We willen jullie informeren over woonvoorzieningen, dagbesteding en andere mogelijke maatregelen. De bundel zal niet volledig zijn en moet regelmatig aangepast worden. Momenteel zijn er binnen het hulpverleningslandschap heel wat veranderingen gaande.

De zoektocht verloopt niet altijd makkelijk. In het laatste deel proberen we een duidelijker beeld te scheppen over hoe we samen op weg kunnen gaan, wat jullie van de school en het CLB mogen verwachten, welke stappen jullie kunnen en moeten zetten.

Deze bundel wil een eerste handvat zijn. Dit neemt niet weg dat jullie met vragen steeds welkom zijn bij de school en het CLB.

Nick Stassens
Algemeen directeur
BO Ter Bank

Charlotte Beliën
Orthopedagoge
BO Ter Bank

Ann Vande Kerckhove
VCLB Leuven

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	3
Lijst met afkortingen.....	4
1 Groeipakket.....	5
2 Tegemoetkomingen aan personen met een handicap	6
2.1 De inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT).....	6
2.1.1 Doelgroep.....	6
2.1.2 Wie is gerechtigd?	6
2.2 De integratietegemoetkoming (IT).....	6
2.2.1 Doelgroep.....	6
2.2.2 Wie is gerechtigd?.....	6
2.3 Tegemoetkoming aanvragen	7
2.4 Hulp nodig?	7
2.5 Beroep mogelijk?.....	8
3 Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap - VAPH	9
3.1 Rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening (RTH)	9
3.2 Niet-Rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening (NRT)	9
3.3 Persoonsvolgende Financiering	10
3.3.1 TRAP 1: Basisondersteuningsbudget (BOB)	10
3.3.2 TRAP 2: Persoonsvolgend budget (PVB)	10
4 Flexibel Aanbod Meerderjarigen (FAM)	14
4.1 Begeleiding.....	14
4.2 Dagopvang.....	14
4.3 Verblijf/woonondersteuning.....	15
5 Werken.....	16
5.1 Begeleid werken	16
5.2 Werken in een maatwerkbedrijf	16
5.2.1 Wat is een maatwerkbedrijf/beschutte werkplaats?	16
5.2.2 Hoe tewerkgesteld worden bij een maatwerkbedrijf?.....	17
5.3 Werken in het normaal economisch circuit (NEC)	17
6 Andere ondersteunde diensten.....	18
6.1 VAPH-ondersteuning	18
6.2 Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds	18
6.3 Dienst Ondersteuningsplan (DOP)	19
6.4 Bijstandsorganisaties	19
7 Beschermingsmaatregelen	20
8 Nuttige adressen en links	23
9 Ouders, school en CLB samen op weg	26

Lijst met afkortingen

BOB	Basisondersteuningsbudget
BTOM	Bijzondere Tewerkstellingsondersteunende Maatregel
BW	Beschutte Of Beschermd Werkplaats
BKB	Bijkomende Kinderbijslag
CLB	Centrum Voor Leerlingenbegeleiding
DG	Directie-Generaal (Personen met een Handicap)
DMW	Dienst Maatschappelijk Werk
DOP	Dienst Ondersteuningsplan
FAM	Flexibel Aanbod Meerderjarigen
GA	Gespecialiseerde Diensten Voor Arbeidsonderzoek
GOB	Gespecialiseerde Opleidingscentra
GTB	Gespecialiseerde Trajectbepalings- En Begeleidingsdienst
IJH	Integrale Jeugdhulp
IT	Integratietegemoetkoming
ITP	Intersectorale Toegangspoort
IMB	Individuele Materiële Bijstand
IVT	Inkomensvervangende Tegemoetkoming
MDT	Multidisciplinair Team
MDV	Multidisciplinair Verslag
MFC	Multifunctioneel Centrum
NEC	Normaal Economisch Circuit
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Werk
OV	Opleidingsvorm
PAB	Persoonlijk Assistentiebudget
PVB	Persoonsvolgend Budget
PVF	Persoonsvolgende Financiering
PEC	Provinciale Evaluatiecommissie
PG	Prioriteitengroep
PGB	Persoonsgebonden Budget
PVF	Persoonsvolgende Financiering
RPC	Regionale Prioriteitencommissie
(N)RTH	(Niet) Rechtstreeks Toegankelijke Hulp
SMT	Sociaal Maatschappelijke Training
VAPH	Vlaams Agentschap Voor Personen Met Een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
ZZI	Zorgzwaarte-Instrument

1 Groeipakket

Sinds 1 januari 2019 is de kinderbijslag veranderd naar het Groeipakket. Dit is een verzameling van financiële tegemoetkomingen voor elk kind in elk gezin.

Tot 21 jaar heeft een kind/jongere met een beperking recht op het Groeipakket en de zorgtoeslag voor specifieke ondersteuningsbehoeften (vroegere verhoogde kinderbijslag).

Wie betaalt dit uit?

Er zijn 5 uitbetalers van het Groeipakket (vroegere kinderbijslagfonds):

- Fons (Famifed)
- Infino (Acerta, Securex,)
- Kidslife (ADMB-Liantis, Group S, Horizon het Gezin)
- MyFamily (Xerius)
- Parentia (Partena, Attentia, Future Generations/Mensura)

Voor algemene inlichtingen:

02/89710 60

info@groeipakket.be

Vanaf 21 jaar krijgt een jongere met een beperking:

- Groeipakket (tot 25 jaar zolang hij/zij naar school gaat)
- Tegemoetkomingen indien deze worden aangevraagd

Wanneer de leerling de school verlaat, moet het kinderbijslagfonds hiervan op de hoogte gebracht worden.

Meer info

<https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket-nieuwe-kinderbijslag#meer-info>

<https://www.groeipakket.be/nl/home>

2 Tegemoetkomingen aan personen met een handicap

Er zijn 2 soorten tegemoetkomingen:

2.1 De inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT)

2.1.1 Doelgroep

Personen die omwille van hun beperking geen inkomen kunnen verwerven, hebben recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming, die minstens gelijk is aan het bestaansminimum.

2.1.2 Wie is gerechtigd?

- Personen met een (door het VAPH erkende) beperking tussen 21 en 65 jaar.
- Verdienvermogen is lager dan 1/3de van wat een valide kan verdienen op de normale arbeidsmarkt.

Het bedrag van de tegemoetkoming varieert naargelang de gezinssituatie van de persoon.

Meer info:

<http://handicap.belgium.be/nl/mijn-rechten/inkomensvervangende-tegemoetkoming.htm>

2.2 De integratietegemoetkoming (IT)

2.2.1 Doelgroep

Personen bij wie een verminderde zelfredzaamheid wordt vastgesteld, hebben recht op een integratie-tegemoetkoming.

2.2.2 Wie is gerechtigd ?

- Personen met een (door het VAPH erkende) handicap/beperking tussen 21 en 65 jaar.
- Een vermindering van de graad van zelfredzaamheid.

Het bedrag van de tegemoetkoming varieert naargelang het totale gezinsinkomen.

De geneesheer bepaalt de medische categorie na een onderzoek.

De graad van zelfredzaamheid wordt gemeten aan de hand van een schaal, die rekening houdt met moeilijkheden (gebrek aan/vermindering van) die de persoon ondervindt:

- bij verplaatsingen.
- bij het eten en de bereidingen.
- bij het zichzelf verzorgen en kleden.
- bij het onderhouden van de woning en het vervullen van huishoudelijke taken.
- bij het beoordelen en vermijden van gevaarlijke situaties.
- bij het onderhouden van sociale contacten.

Hij onderzoekt de moeilijkheden die er zijn bij het uitvoeren van dagelijkse taken. Voor elk van die taken geeft de geneesheer, afhankelijk van de moeilijkheden, een score tussen 0 en 3. Aan de hand van die score, bepaalt hij de medische categorie. De toegekende medische categorie (van 1 tot 5) is dus afhankelijk van de graad van zelfredzaamheid. Met elk van de 5 medische categorieën komt een bedrag overeen.

Meer info:

<http://handicap.belgium.be/nl/mijn-rechten/integratietegemoetkoming.htm>

2.3 Tegemoetkoming aanvragen

Beide vergoedingen kunnen aangevraagd worden vanaf 20 jaar, maar worden pas uitbetaald wanneer je zoon of dochter 21 jaar wordt.

Het indienen van de aanvragen gebeurt niet langer op papier, maar in de nieuwe online tool MyHandicap (<http://myhandicap.belgium.be>). Hier kan je inloggen met je e-ID en pincode. Je kan er nagaan op welke maatregelen en tegemoetkomingen je eventueel recht hebt.

Je kan er zelf je aanvraag indienen door de vragenlijst in te vullen. Vermeld zeker de naam van je behandelende arts, zodat medische informatie kan opgevraagd worden. Alle administratieve en medische informatie wordt zo verzameld, indien nodig word je uitgenodigd voor een medisch onderzoek bij een arts. De uiteindelijke beslissing ontvang je per post.

Je vindt een handleiding van hoe je de aanvraag kan indienen: <http://handicap.belgium.be/docs/nl/myhandicap-handleiding-burger-nl.pdf>.

2.4 Hulp nodig?

Heb je hulp nodig bij het indienen van een aanvraag? Dan zijn er verschillende mogelijkheden:

- Met je e-ID en pincode kan een kennis of familielid de aanvraag helpen indienen. Het is niet mogelijk om iemand anders volmacht te geven.

- Je kan ook terecht bij de gemeente of het OCMW. De medewerkers van deze instanties kunnen voor jou de aanvraag doen.
- Daarnaast kan je terecht bij de sociaal assistenten van de DG (directie-generaal) Personen met een Handicap.
 - Via het contactformulier op de website:
<http://handicap.belgium.be/nl/contact/contactformulier.htm>
 - Telefonisch: 0800/987.99
- De meeste ziekenfondsen kunnen je ook verder helpen.

2.5 Beroep mogelijk?

In geval men niet akkoord is met de beslissing, kan men binnen de 30 dagen beroep aantekenen bij de bevoegde arbeidsrechtbank. Wanneer er beroep aangetekend wordt, werkt dit niet schorsend voor de lopende tegemoetkoming. De onkosten worden volledig door de Belgische Staat gedragen.

Meer info:

www.handicap.fgov.be (tegemoetkomingen aan personen met een handicap)

3 Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap - VAPH

Op 1 maart 2014 ging de Integrale Jeugdhulpverlening (IJH) van start. Daardoor dienen vragen voor minderjarigen niet meer aan het VAPH gericht te worden, maar aan de Intersectorale Toegangspoort (ITP).

Voor meerderjarigen is het nog altijd het VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) dat de zorgvragen behandelt. Er bestaan twee vormen van hulp: Rechtstreeks Toegankelijke Hulp en Niet-Rechtsreeks Toegankelijke Hulp (NRTH). De verschillende vormen van hulp zijn opgenomen in de Persoonsvolgende Financiering (PVF), waarmee personen met een beperking zorg kunnen inkopen.

Naast deze vormen van hulpverlening, kan het VAPH ook tussenkomen in het gebruik van hulpmiddelen en aanpassingen. Meer info hieromtrent, vind u via: <https://www.vaph.be/hulpmiddelen>.

3.1 Rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening (RTH)

RTH is beperkte, laagdrempelige, handicap-specifieke ondersteuning waarvoor u geen goedkeuring van het VAPH nodig hebt. U hoeft hiervoor dus geen aanvraag bij het VAPH in te dienen, maar u kan rechtsreeks naar de zorgaanbieder stappen. RTH bestaat in drie vormen: begeleiding, dagopvang en verblijf. Deze zijn beperkt in frequentie, intensiteit en duur. Het kan bijvoorbeeld gaan over het tijdelijk verblijf in een leefgroep met nachtopvang, omwille van de ziekenhuisopname van een ouder.

U kunt per kalenderjaar maximaal acht punten besteden bij de zorgaanbieders van RTH. Die punten kunt u verdelen zoals u wilt: begeleiding, dagopvang en/of verblijf. U betaalt voor elke vorm van rechtstreeks toegankelijke hulp een eigen bijdrage.

Meer info: <https://www.vaph.be/ondersteuning-op-maat/rth/info> of in de brochure over Rechtsreeks Toegankelijke Hulp van het VAPH.

3.2 Niet-Rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening (NRTH)

NRTH is intensievere of meer frequente, handicap-specifieke ondersteuning waar wel goedkeuring van het VAPH voor nodig is. Het kan bijvoorbeeld gaan over een persoon die na zijn schoolloopbaan 4 dagen per week naar een dagcentrum gaat. NRTH bestaat ook in drie vormen: begeleiding, dagopvang en verblijf. Deze hulp kan ingekocht worden met het Persoonsvolgend Budget (PVB), zie 3.3.2.

3.3 Persoonsvolgende Financiering

Om hulp, zorg en assistentie te kunnen 'inkopen', werd de Persoonsvolgende Financiering (PVF) in het leven geroepen. Het uitgangspunt is dat personen met een beperking (en hun omgeving) meer mogelijkheden en zelfbeslissingsrecht moeten krijgen om hun ondersteuning zelf te organiseren. De PVF gaat uit van een vraaggestuurde ondersteuning. De ondersteuning kan heel breed bekeken worden: van het invoeren van reguliere diensten (b.v. poetshulp) tot het invoeren van gespecialiseerde thuisbegeleiding.

PVF bestaat uit 2 trappen: het Basisondersteuningsbudget (BOB) en het Persoonsvolgend Budget.

3.3.1 TRAP 1: Basisondersteuningsbudget (BOB)

Het Basisondersteuningsbudget is bedoeld voor personen met een erkende handicap en een beperkte ondersteuningsnood. Het is een vast bedrag van 300 euro per maand dat uitbetaald wordt door de zorgkas. Er kan enkel een reguliere dienst (b.v. met dienstencheques), een particulier (b.v. vervoersonkosten gemaakt door een vriend) of RTH mee vergoed worden. Het BOB is vrij te besteden. Er moeten dus geen bewijzen of bonnetjes ingeleverd worden. Verder is het combineerbaar met de tegemoetkomingen van de federale overheid (b.v. integratie-tegemoetkoming) en tussenkomsten van het VAPH voor hulpmiddelen. Het BOB is niet combineerbaar met het Persoonsvolgend Budget (PVB, trap 2).

Het BOB kan de komende jaren nog niet aangevraagd worden. Men heeft gekozen voor een stapsgewijze invoering. Personen die in aanmerking komen voor een BOB, worden gecontacteerd door de zorgkas (<https://www.vlaamsezorgkas.be/>).

3.3.2 TRAP 2: Persoonsvolgend budget (PVB)

Wie nood heeft aan intensievere hulp, kan een persoonsvolgend budget aanvragen. Dit is een budget waarmee u zorg en ondersteuning kan inkopen binnen uw eigen netwerk, bij individuele begeleiders, professionele zorgverleners en bij door het VAPH vergunde zorgaanbieders (NRTH). De hoogte van het budget hangt af van de noden en vragen van de persoon.

Het PVB is combineerbaar met de tussenkomst van het VAPH voor materiële hulpmiddelen en met tegemoetkomingen van de federale overheid (b.v. integratie-tegemoetkoming). Het is niet combineerbaar met het BOB en RTH.

Meer info: <https://www.vaph.be/ondersteuning-op-maat/pvb/kort>

3.3.2.1 Aanvraag PVB bij het VAPH

De aanvraag voor een PVB bestaat uit de volgende stappen:

- STAP 1: uw vraag goed in kaart brengen.
- STAP 2: uw ondersteuningsplan persoonsvolgende budget invullen en indienen.
- STAP 3: een multidisciplinair verslag laten opmaken.

Om een persoonsvolgend budget aan te vragen, dient er een ondersteuningsplan opgesteld en ingediend te worden. Hierna tracht een Multidisciplinair Team (MDT) de ondersteuningsnood te objectiveren aan de hand van het ZorgZwaarte-Instrument (ZZI). Zorgzwaarte is de hoeveelheid ondersteuning of hulp die iemand nodig heeft in het dagelijkse leven. Het ZZI bepaalt voor iedere persoon met een handicap zo nauwkeurig mogelijk hoeveel ondersteuning hij of zij nodig heeft in vergelijking met anderen. Welke hulp een persoon reeds krijgt, speelt hierbij geen rol. Voor de ene persoon zal er veel hulp nodig zijn, terwijl een andere persoon voldoende heeft met een klein beetje. Het ZZI bestaat uit een aantal interviews met de persoon met een handicap en diens omgeving. Op basis daarvan wordt uitgemaakt hoeveel zorg iemand precies nodig heeft, ongeacht wie de zorg op zich neemt of hoe de zorg moet worden georganiseerd.

Het ondersteuningsplan kan opgesteld worden door uzelf, door de Dienst Ondersteuningsplan (DOP) of door een andere instantie zoals de dienst maatschappelijk werk van uw ziekenfonds. Een aanvraag doen bij het VAPH kan enkel bij de dienst maatschappelijk werk van uw ziekenfonds. Een aanvraag kan gebeuren vanaf de leeftijd van 17 jaar.

Meer info:

<https://www.vaph.be/ondersteuning-op-maat/pvb/aanvragen>

Indien gewenst, kunnen de school en het CLB u helpen bij het zoeken naar een oplossing in de zorgsector. Het CLB kan zelf geen aanvraag doen bij het VAPH. Zowel voor vragen rond wonen en zorg, als rond PVF, geeft het CLB wel begeleiding naar een ander multidisciplinair team (MDT) en bezorgt het deze dienst de nodige info, steeds met uw akkoord.

Adressen MDT's voor een aanvraag VAPH:

www.vaph.be/adressen/mdt

3.3.2.2 Hoe wordt uw aanvraag beoordeeld en beslist?

De provinciale evaluatiecommissie (PEC) beslist over uw erkenning als persoon met een handicap. De regionale prioriteitencommissie (RPC) kent een prioritering toe op basis van de gegevens aangeleverd door het MDT. U krijgt de kans om uw dossier toe te lichten aan de commissies. U kunt zich ook laten bijstaan of vertegenwoordigen door een persoon of een organisatie naar keuze. Op basis van de beslissingen ontvangt u een brief met daarin een voornemen van beslissing over:

- uw erkenning als persoon met een handicap

- de toegewezen budgetcategorie
- uw prioriteitengroep (1, 2 of 3)

Prioriteitengroepen

Elk jaar stelt de Vlaamse Regering een budget ter beschikking aan personen met een handicap voor hun persoonsvolgend budget. Omdat er meer vragen zijn dan beschikbare budgetten, wordt er gewerkt met prioriteitengroepen. Als het VAPH u erkent als persoon met een handicap en u een persoonsvolgend budget toewijst, dan betekent dat nog niet dat u onmiddellijk uw persoonsvolgend budget ontvangt.

Elke vraag voor een persoonsvolgend budget wordt beoordeeld op basis van enkele criteria die toelaten de aanvraag in te delen in een van de drie prioriteitengroepen. De prioriteitengroep waarin uw vraag zich bevindt, bepaalt de wachttijd van de terbeschikkingstelling van uw persoonsvolgend budget.

Op het moment dat u aan de beurt bent voor de terbeschikkingstelling van uw budget, ontvangt u een brief van het VAPH. In die brief wordt vermeld op welk budget u recht heeft en hoe u het persoonsvolgend budget kunt starten.

3.3.2.3 Beroep mogelijk?

Als u niet akkoord gaat met (een deel van) het voornemen van beslissing van het VAPH, dan kunt u een 'verzoekschrift tot heroverweging' indienen, uiterlijk 30 dagen na kennisname van het voornemen. Dat betekent dat je aan het VAPH vraagt om je aanvraag opnieuw te onderzoeken.

Indien je niet akkoord gaat met de definitieve beslissing van het VAPH, dan kan je beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank. Je hebt hiervoor drie maanden de tijd na de kennisneming van de definitieve VAPH-beslissing.

3.3.2.4 Overgang van minderjarigen-ondersteuning naar een persoonsvolgend budget als meerderjarige

In 2016 voerde het VAPH persoonsvolgende financiering in voor meerderjarige personen met een handicap. De volledige omschakeling van de meerderjarige gebruikers, en de erkende diensten en voorzieningen die hen ondersteunen, werd gerealiseerd op 1 januari 2017. De automatische budgettoekenning wordt stapsgewijs ingevoerd.

In 2020 moet de zorgcontinuïteit voor alle jongeren die de overstap van minderjarigenzorg naar meerderjarigenzorg willen maken, gerealiseerd zijn. Zodra de jongere 18 jaar wordt, kan hij ervoor kiezen de overstap te maken van minderjarigenzorg naar een persoonsvolgend budget voor meerderjarigen.

Jongvolwassenen kunnen nog wel gebruik blijven maken van de voorzieningen voor minderjarigen (zowel binnen RTH als NRTH) tot de leeftijd van 21 jaar, in sommige gevallen zelfs tot 25 jaar. Dit is mogelijk zowel voor begeleiding, dagopvang als verblijf.

4 Flexibel Aanbod Meerderjarigen (FAM)

Met het Flexibel Aanbod Meerderjarigen (FAM) wil het VAPH voor personen met een handicap vanaf 18 jaar meer zorg op maat aanbieden. Zo is het voor een persoon met een handicap makkelijker om binnen een voorziening te wisselen tussen verschillende ondersteuningsvormen of om deeltijds van bepaalde ondersteuning gebruik te maken. Er zijn verschillende vormen van ondersteuning mogelijk. Deze worden hieronder uitgelegd. Sommige vormen van ondersteuning zijn rechtstreeks toegankelijk, afhankelijk van de intensiteit. Voor andere vormen van ondersteuning moet u een aanvraag indienen.

4.1 Begeleiding

Er zijn verschillende opties voor begeleiding:

- Individuele psychosociale begeleiding: tijdens individuele gesprekken met een begeleider kunnen vragen besproken worden over de organisatie van het huishouden, administratie, werksituatie, contacten met vrienden, familie of burens,... De volwassene met een handicap staat centraal, maar er kan ook gewerkt worden met de andere leden van het gezin. Een gesprek duurt één tot twee uur. Deze begeleiding kan doorgaan thuis (=mobiele begeleiding) of in een voorziening (=ambulante begeleiding).
- Individuele praktische hulp: men kan praktische hulp aanvragen voor activiteiten zoals aankleden, koken of bij een verplaatsing.
- Globale individuele begeleiding: deze begeleidingsvorm is een combinatie van psychosociale begeleiding en praktische hulp.
- Oproepbare permanentie: bij deze begeleidingsvorm komt een zorgaanbieder zo snel mogelijk langs om te helpen.

Deze vormen van begeleiding zijn er voor mensen met een beperking die zelfstandig wonen, maar hierbij ondersteuning nodig hebben. Er zijn verschillende diensten waarop beroep kan gedaan worden, zoals bijvoorbeeld een dienst 'begeleid wonen'.

4.2 Dagopvang

Tijdens de dag wordt de persoon met een beperking in een groep opgevangen of doet hij/zij in groep activiteiten (b.v. koken, creatieve activiteiten, zelfredzaamheid of sociale vaardigheidstraining). Personen kunnen kiezen om een hele dag aanwezig te zijn of om enkel tijdens de voor- of namiddag te gaan. Afhankelijk van de persoon kan er ook begeleid werken aangeboden worden (zie 5.1).

Deelnemers in een dagcentrum zijn volwassenen en hebben reeds een persoonlijkheid ontwikkeld. Uitgaande van deze specifieke eigenheid, wordt getracht een milieu te creëren waar een maximale zelfontplooiing mogelijk is, met zorg op maat.

Een ruim activiteitenaanbod stimuleert de zelf- en sociale redzaamheid, en de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers. Een greep uit de activiteiten: ambachtelijke activiteiten (b.v.

kaarsen maken), huishoudelijke activiteiten (b.v. koken en bakken), sport en beweging, activiteiten gericht op vorming en persoonlijke ontwikkeling, muziektherapie, snoezelen, winkelen, uitstappen,... . Op maat van de persoon met een beperking is er een aanbod naargelang zijn/haar mogelijkheden en interesses.

4.3 Verblijf/woonondersteuning

Bij woonondersteuning kan de persoon met een beperking overnachten in een voorziening. Er is ook avond- en ochtendopvang. Er zijn verschillende vormen van verblijf en woonondersteuning mogelijk (b.v. personen die in een voorziening overnachten, die in een kleine groep samenwonen en samen worden ondersteund of die niet samenwonen, maar waar een begeleider instaat voor de ondersteuning van meerdere personen).

Wil je zowel overdag als 's nachts opvang, dan kan je dagopvang en verblijf combineren. Dagopvang en verblijf zijn ook te combineren met begeleiding.

Meer info:

<https://www.vaph.be/wegwijzer> -> Via deze wegwijzer kan u zoeken naar zinvolle dagbesteding, verblijf, begeleiding in uw buurt.

5 Werken

5.1 Begeleid werken

Begeleid werken is bedoeld voor personen met een handicap/beperking die graag willen werken in een gewoon bedrijf, maar geen bezoldigde arbeid kunnen verrichten. De persoon werkt deeltijds, zonder verloning. Vaak wordt dit gecombineerd met activiteiten in een dagcentrum.

Begeleid werken vertrekt vanuit de interesses en mogelijkheden van de persoon met een handicap. Een **jobcoach** ondersteunt de cliënt in zijn traject, gaat op zoek naar een geschikte werkplek, zorgt voor de begeleiding en opvolging op de werkvloer. Tewerkstelling kan in een bedrijf, bij een particulier, bij openbare besturen, een culturele organisatie, of in een sociale voorziening. Begeleid werken sluit meer aan bij het gewone leven, dan de atelierwerking in een dagcentrum. Bovendien is de waaier aan mogelijkheden groter en is het werk aangepast aan de arbeidsmogelijkheden en interesses van de persoon met een beperking (b.v. de koffiebedeling in een rusthuis, rangschikken van boeken in een bibliotheek, helpen bij een boer, een bakker of een beenhouwer). Alle afspraken worden geregeld in een schriftelijke overeenkomst.

Meer info:

www.begeleidwerken.be

www.begeleidwerkenmagda.be -> begeleid werken Leuven

5.2 Werken in een maatwerkbedrijf

5.2.1 Wat is een maatwerkbedrijf/beschutte werkplaats?

Maatwerkbedrijven zijn de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen. Een maatwerkbedrijf creëert tewerkstelling voor personen met een arbeidshandicap. Om deze tewerkstelling te realiseren, is het belangrijk dat de werkplaats economische activiteiten opzet. De beschutte werkplaatsen zijn dan ook actief in een heleboel diverse sectoren. Deze brede waaier van activiteiten is een bewuste keuze: zij biedt immers de mogelijkheid om de personen met een arbeidshandicap een job te bieden die het best aansluit bij zijn/haar talenten en interesses.

Naast de gebruikelijke activiteiten binnen de muren van de werkplaats, gaan meer en meer maatwerkbedrijven ook activiteiten uitvoeren op verplaatsing. Dit noemen we 'enclaves'. In plaats van het werk naar de werkplaats te brengen, gaat een groep werknemers van de beschutte werkplaats het werk uitvoeren bij de klant. Ook wanneer men de stap wil zetten naar een regulier bedrijf, wordt ondersteuning geboden.

Binnen de beschutte werkplaats is er een aangepaste begeleiding voorzien voor personen met een handicap. Deze begeleiding wordt voorzien op de werkvloer door de monitor. De monitor helpt de werknemers met een arbeidshandicap bij het uitvoeren van hun taak. Voor andere vragen en problemen kunnen zij steeds terecht op de sociale dienst. Vorming, training-on-the-

job, ergonomie,... zijn elementen waar veel belang aan gehecht wordt. Zo proberen zij voor iedereen de job zoveel mogelijk op maat te maken.

5.2.2 Hoe tewerkgesteld worden bij een maatwerkbedrijf?

Indien iemand op zoek gaat naar werk in een maatwerkbedrijf, dient hij/zij zich aan te bieden als werkzoekende bij de VDAB en zijn beperking te laten erkennen als arbeidshandicap.

De persoon kan doorverwezen worden naar de gespecialiseerde trajectbepalings- en begeleidingsdienst (GTB) binnen de werkwinkel. De trajectbegeleider bekijkt vervolgens of de persoon in aanmerking komt voor een bijzondere tewerkstellings-ondersteunende maatregel (BTOM). Een van deze BTOM maatregelen is tewerkstelling in een maatwerkbedrijf. Indien de aanvraag tot tewerkstelling in een BW wordt goedgekeurd, kan men op zoek gaan naar een job in een BW.

Meer info:

<https://www.vdab.be/arbeidshandicap/>

5.3 Werken in het normaal economisch circuit (NEC)

Het normaal economisch circuit is werkgelegenheid in een gewone werkomgeving met een effectief loon.

Personen met een handicap/beperking die werk zoeken in het NEC, kunnen de VDAB of werkwinkel om hulp vragen. De dienstverlening van de VDAB voor personen met een arbeidshandicap verloopt via de **Gespecialiseerde Trajectbepalings- en Begeleidingsdienst (GTB)** van de werkwinkel.

GTB begeleidt personen met een arbeidshandicap om een gepaste job te vinden en te houden. Ze helpt ook bij het zoeken naar een gepaste opleiding, sollicitatietraining en stage op de werkvloer. GTB werkt nauw samen met andere diensten zoals **Gespecialiseerde Opleidingscentra (GOB)** en **Gespecialiseerde diensten voor Arbeidsonderzoek (GA)**. Samen met de persoon met een arbeidshandicap zoeken zij uit wat de mogelijkheden zijn op de arbeidsmarkt, bepalen welke acties nodig zijn en leggen dit vast in een stappenplan. Het traject wordt op maat uitgestippeld en houdt rekening met de individuele beperkingen en mogelijkheden.

Zij zoeken naar betaald werk in het NEC of in een maatwerkbedrijf. Als dat niet haalbaar is, kijken zij uit naar een passend alternatief.

Meer info:

www.gtb-vlaanderen.be

6 Andere ondersteunde diensten

Naast het CLB, kunnen ook andere diensten u ondersteunen bij een vraag om hulp.

6.1 VAPH-ondersteuning

Bent u op zoek naar een zinvolle dagbesteding, woonondersteuning, individuele begeleiding,... in uw buurt? In de [wegwijzer VAPH-ondersteuning \(https://cr.vaph.be/wegwijzer/pvb\)](https://cr.vaph.be/wegwijzer/pvb) kunt u zoeken naar het beschikbare aanbod van de VAPH-zorgaanbieders.

U kunt zoeken naar:

- Wie biedt welke ondersteuning aan?
- Waar wordt de ondersteuning geboden en voor welke doelgroep?

Bij de resultaten kunt u terugvinden of het aanbod onmiddellijk beschikbaar is of niet. Voor meer informatie over het aanbod kunt u contact opnemen met de zorgaanbieder.

U kunt zowel zoeken naar ondersteuning die u betaalt met uw persoonsvolgend budget, als zoeken naar rechtstreeks toegankelijke hulp.

Het VAPH biedt via de wegwijzer een website waarin u gericht kunt zoeken naar de ondersteuning die u wilt, in uw gemeente of binnen uw regio. De adresgegevens van alle zorgaanbieders vindt u in het webboekje: <https://www.vaph.be/organisaties>.

6.2 Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds

Op deze dienst kan men terecht voor hulp op verschillende domeinen, o.a. handicap, voorzieningen,... Men kan u ondersteunen om tegemoetkomingen aan te vragen (b.v. aanvragen voor tegemoetkoming FOD).

Daarnaast is hun MDT erkend om een zorgvraag bij het VAPH in te dienen en om een ondersteuningsplan op te stellen.

Deze hulpverlening is gratis.

6.3 Dienst Ondersteuningsplan (DOP)

Een dienst ondersteuningsplan helpt u om uw ondersteuningsnood in kaart te brengen en helpt u zoeken naar de meest geschikte ondersteuning. Als resultaat krijgt u een ondersteuningsplan dat al de mogelijkheden van u en uw omgeving op een rijtje zet.

Als uit de gesprekken met de dienst ondersteuningsplan blijkt dat u meer intensieve en frequente handicap-specifieke ondersteuning nodig heeft, dan kunt u daarvoor een persoonsvolgend budget (PVB) aanvragen. De dienst ondersteuningsplan kan dan samen met u een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget opstellen. Dit ondersteuningsplan is nodig om een aanvraag voor zorg bij het VAPH te kunnen indienen.

Adressen:

<https://www.vaph.be/adressen/Diensten- Ondersteuningsplan.xlsx#adressen>

<http://www.dop-vbb.be/>

6.4 Bijstandsorganisaties

Eens een budget is toegekend, is het wellicht niet zo eenvoudig voor u om zelf de gepaste ondersteuning te zoeken en te organiseren. Een bijstandsorganisatie helpt PVB-budgethouders bij de opstart en het beheer van hun persoonsvolgend budget en bij de organisatie van hun ondersteuning.

Een bijstandsorganisatie kan ook de PAB-budgethouders deskundig advies verlenen over hun verplichtingen en activiteiten als werkgever (aanwerving van assistenten, richtlijnen van het VAPH, overeenkomsten, reglementering interim-arbeid, enzoverder).

Adressen:

<https://www.vaph.be/organisaties/bijstandsorganisaties#adressen>

7 Beschermingsmaatregelen

Volgende info werd ons bezorgd door Kristien Deconinck, vrederechter Leuven 3, Vaartstraat 24-26, 3000 Leuven, tel. griffie: 016/21.48.01, vred.leuven3@just.fgov.be.

Korte en samenvattende kennismaking met de wet van 17 maart 2013 voor meerderjarige beschermde personen, die in werking is getreden op 1 september 2014.

De wetgever had met deze wet de bedoeling de bestaande wetten te moderniseren, de terminologie aan te passen aan de huidige tijdsgeest en om alle statuten voor personen die een beschermd statuut hebben of nodig hebben om te vormen tot één beschermingsregeling. De bedoeling is dat deze beschermingsregeling volgens de noden van de betrokkenen op maat kan aangepast worden, hiervoor is er een overgangperiode voorzien. Ook voorziet deze nieuwe wet de mogelijkheid om te werken met een lastgeving voor de handelingen die de goederen betreffen, wat de buitengerechtelijke bescherming genoemd wordt.

De voorlopige bewindvoering organiseerde voorheen enkel een bescherming van de goederen van de beschermde persoon, zodat de onbekwaamheid enkel de goederen betrof. De verlengde minderjarigheid organiseerde voorheen altijd een volledige bescherming over de persoon en de goederen, zodat de onbekwaamheid alle beslissingen over de persoon en de goederen betrof.

De nieuwe wet voorziet een bewindvoering die enkel over de persoon kan gaan, enkel over de goederen of over allebei, volgens de noden van de beschermde persoon. De verzoeker van de bescherming bepaalt welke beschermingsmaatregelen hij vraagt, mede op basis van een medische verklaring, en de vrederechter oordeelt hierover na de betrokken partijen te hebben gehoord.

De wetgever heeft de bedoeling gehad om de bescherming op maat te laten organiseren dat wil zeggen enkel indien dit noodzakelijk is en in proportie met de noden die zich stellen.

Het gevolg van een bewindvoering is een onbekwaamheid voor de beschermde persoon om de, door de vrederechter bepaalde rechtshandelingen te stellen met betrekking tot de goederen en/of over de persoon. De beschikking van aanstelling van een bewindvoerder is hiervoor bepalend en bindend. Om de twee jaar moet er een evaluatie plaats vinden, in overleg met de betrokkenen, doch de middelen en tijd voor een systematische evaluatie ontbreken in de praktijk, deze bepaling zal gewijzigd worden. Echter een evaluatie kan altijd op verzoek van de betrokkenen indien er zich een probleem stelt of als er een verzoek is om de bescherming bij te sturen.

Zoals in het verleden kan er naast de bewindvoerder een vertrouwenspersoon aangesteld worden. De bewindvoerder zal bij voorkeur de dichtste familie zijn, bijvoorbeeld ouders, broers zussen,... De te beschermen persoon wordt in elk geval betrokken bij de keuze van de bewindvoerder en vertrouwenspersoon, ook wanneer dit schriftelijk op voorhand werd vastgelegd in een wilsverklaring.

De bewindvoerder staat onder toezicht van de vrederechter, die toezicht houdt aan de hand van de inventaris die bij de aanvang van de opdracht wordt opgesteld en aan de hand van de jaarverslagen. Ook in geval er een bijzondere machtiging moet gevraagd worden voor de door de wet bepaalde rechtshandelingen is er indien nodig een zitting bij de vrederechter, waarop dit wordt besproken.

Indien de dichte familie geen bewindvoerder wil/kan zijn of dit niet opportuun is dan wordt een professionele bewindvoerder aangesteld.

De nieuwe procedure

Zoals vroeger wordt de procedure ingeleid door de neerlegging van een verzoekschrift. Bij de neerlegging van het verzoek tot instelling van een bewindvoering dient een solidariteitsbijdrage van 20 euro betaald te worden (bestemd voor rechtsbijstand).

De modellen van deze verzoekschriften (en van de medische verklaring) kunnen bekomen worden bij de bevoegde vrederechter.

Het verzoek kan door iedere belanghebbende worden ingediend; het vaakst gaat het initiatief uit van dichte familie of van een sociale dienst, of werken deze samen om een verzoek in te dienen.

Eenmaal de bewindvoering is aangevat is er geen betaling meer verschuldigd bij de navolgende verzoeken.

De bevoegde vrederechter is de vrederechter waar al een dossier hangende is (in geval er al een voogdij of voorlopige bewindvoering is ingericht); voor een nieuw dossier is de vrederechter van de duurzame verblijfplaats van de te beschermen persoon bevoegd. Voor de meeste personen valt het domicilie samen met de verblijfplaats en dan is er geen twijfel mogelijk, voor te beschermen personen die duurzaam verblijven in een school, instelling... is de vrederechter van die plaats bevoegd. Je kan altijd contact opnemen met het bevoegde vredegerecht voor verdere informatie. De griffies van de vredegerichten zijn geopend elke werkdag van 8u30-12u30 en van 13u30 tot 16 uur.

De medische verklaring mag maximum 15 dagen oud zijn, op het ogenblik dat het verzoekschrift wordt neergelegd, zoals ook vroeger het geval was.

Volledig nieuw is dat de beschermingsmaatregel al aangevraagd kan worden vanaf 17 jaar om in voege te treden vanaf 18 jaar.

De wet zelf en de gegevens over de bevoegde vredegerichten zijn te vinden op de website van Justitie www.justitie.belgium.be

Er is nu één wetgeving die toegepast zal worden op heel diverse groepen mensen zodat de informatie steeds moet gezocht en gegeven worden vanuit het gezichtspunt van de te beschermen persoon.

Uiteraard is de benadering heel erg verschillend naar gelang het gaat om te beschermen volwassenen met een mentale en/of fysieke beperking, jongvolwassenen die al dan niet begeleid zelfstandig wonen, zieken met een psychiatrisch en/of fysisch probleem, bejaarden al dan niet kampend met dementie of andere gezondheidsproblemen, patiënten die zich

langdurig bevinden in een ziekenhuis, brandwondencentrum of op een intensieve afdeling, coma of subcoma patiënten enz. Dit maakt het geven of vinden van de juiste informatie moeilijker zodat ik aan ouders, familieleden en personen die bescherming zoeken en hierover vragen heb aanraad om zelf, naast de algemene informatie die her en der op internet te vinden is, vooral informatie in te winnen bij de voorzieningen en sociale diensten die hen bijstaan en die hun persoonlijke situatie kennen.

Verder kan iedereen terecht bij de griffies van de vrederechten, liefst van het voor hen bevoegde vrederecht, die ook de gepaste formulieren ter beschikking kunnen stellen.

8 Nuttige adressen en links

Provinciale Afdeling VAPH Vlaams-Brabant

Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6/57
3000 Leuven
Telefoon: 016 31 12 11
Fax: 016 31 12 29
E-mail: leuven@vaph.be
Internet: <http://www.vaph.be>

Brussels Aanmeldingspunt voor Personen met een Handicap (BRAP)

Louis Wittouckstraat 54
1020 Brussel
Telefoon: 02 421 18 70
E-mail: info@brap.be
Internet: www.brap.be

Coördinatiepunt Handicap Provincie Vlaams-Brabant en Brussel

Provincieplein 1
3000 Leuven
Telefoon: 016 26 73 06
Fax: 016 26 73 01
E-mail: handicap@vlaamsbrabant.be

FOD Sociale Zekerheid

Directie-Generaal Personen met een handicap
Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 150
1000 Brussel

Contact: (van 8u30 tot 16u30)
E-mail: HandiN@minsoc.fed.be
Telefoon: 0800 987 99
Fax: 02 509 81 85

Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap (GRIP): <http://www.gripvzw.be/>

Gezin en Handicap

Arthur Goemaerelei 66
2018 Antwerpen
Telefoon: 03 216 29 90
E-mail: gezinenhandicap@kvg.be
Internet: www.gezinenhandicap.be

Handicap & Informatie

Een gratis telefoonnummer van de vzw Handicap en Ambulante Begeleiding. Voor uw vragen rond handicap en wonen, werken, dagbesteding en opvang. Met de steun van de provincie Vlaams-Brabant.
Telefoon: 0800 15 045

KVG

Katholieke Vereniging voor personen met een handicap
www.kvg.be

Lus vzw

LUS vzw is gericht op het ontwikkelen van een **sterk persoonlijk netwerk**. De voorbije jaren bouwde LUS vzw expertise op en ontwikkelde ze specifieke strategieën die de sociale verbondenheid tussen mensen (opnieuw) versterken.
Zebrstraat 18 - bus 001 9000 Gent
0497 43 59 23
info@lusvzw.be

Multiplus

Multiplus is een expertisecentrum rond personen met ernstige meervoudige beperkingen. Het richt zich tot iedereen die als hulpverlener, familielid of vrijwilliger betrokken is bij personen met ernstige meervoudige beperkingen.
Vesaliusstraat 2
3000 Leuven
Telefoon: 016 32 59 04
Fax.: 016 32 59 33
E-mail: info@multiplus.be
Internet: <http://www.multiplus.be>

Organisaties voor vrijetijdszorg

Het VAPH erkent en subsidieert een aantal organisaties voor vrijetijdszorg. Die organisaties bieden aangepaste vrijetijdsactiviteiten aan voor personen met een handicap. Een erkenning als persoon met een handicap door het VAPH is niet vereist.

<https://www.vaph.be/adressen/Vrijetijdszorgorganisaties.xlsx#adressen>

Steunpunt Handicap en Arbeid:

<http://www.handicapenarbeid.be>

Jeugdwerk & Tewerkstelling voor personen met een handicap:

Nationaal secretariaat JKVG vzw

Van Vaerenberghstraat 6

2600 Antwerpen-Berchem

Telefoon: 03 609 54 40

Fax: 03 609 54 41

E-mail: info@jkvg.be

Internet: <http://www.jkvg.be>

VDAB Vlaams-Brabant dienst arbeidshandicapspecialisatie:

Diestsepoort 6/63

3000 Leuven

Van 17 tot 19 uur op de eerste donderdag van de maand: in de werkwinkel Diestsepoort 6/63, 3000 Leuven

Tel. 016 29 86 81 (elke werkdag van 9 tot 12 u)

Fax. 016 22 91 97

E-mail: DAH-vlaamsbrabant@vdab.be

Internet: <http://vda2b.be/arbeidshandicap/default.shtml>

VDAB algemeen:

Internet: <http://vdab.be>

Vereniging personen met een handicap:

<http://www.vfg.be>

Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap:

Vlaams-Brabant: VGPH – dienst welzijn

Provinciegebouw

Provincieplein 1 – 3000 Leuven

Tel 016/26 74 20

VGPH Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap.

www.vgph.be

9 Ouders, school en CLB samen op weg

Deze informatiebundel levert heel wat info rond voorbereiden op schoolverlaten. Tegelijk is hij enkel richtinggevend en zeker niet volledig. Op deze manier gaan we als school en CLB samen met ouders op weg.

Enkele uitgangspunten:

- Ouders staan er niet alleen voor. Vanuit school en CLB gaan we samen met ouders en/of opvoedingsverantwoordelijken, met de leerling, met netwerkpartners (zoals MFC, thuisbegeleiding, uw eigen netwerk...) op weg, in overleg. We willen dit doen met een open en duidelijke communicatie.
- Het traject verloopt gefaseerd, in stappen, steeds vanuit de noden van de jongere en zijn omgeving. We leggen de verwachtingen en het beeld van alle betrokkenen samen, overleggen hoe we noden en aanbod kunnen afstemmen. Er wordt tijd en ruimte voorzien voor om keuzes te maken, alternatieven te verkennen,... Dit vraagt tijd, we spreken hier al snel van een meerjaren-proces.
- Tijdig op weg gaan in het traject van schoolverlaten is daarom noodzakelijk. Schoollopen kan tot 21 jaar (met eventuele verlenging van max. 2 jaar, mede geadviseerd op een klassenraad) en wachtlijsten zijn vaak lang. Zoals hierboven al blijkt, vraagt het hele traject tijd. Om te voorkomen dat er na de schooltijd geen zinvolle dagbesteding of aangepaste woonvorm voorhanden is, gaan we hier dus tijdig in op weg.

Wat mag u vanuit school en CLB verwachten?

Zoals u al heeft kunnen merken, streven we voor de jongeren op school naar samenwerking tussen alle betrokken partijen. Dat gebeurt via oudercontacten, jongerenbesprekingen, individuele besprekingen...

Vanaf de leeftijd van ongeveer 18 jaar, komt in deze samenwerking stilaan ook het toekomstperspectief aan bod. Het aanbod hierrond is divers en kan per jongere andere stappen inhouden. Wat kan u verwachten?

- **Bekendmaking:** infoavond over schoolverlaten, informatiebundel, informeren over aanbod in de regio, over verschillende maatregelen rond werken en wonen.
- **Coaching:** samen met u overleggen wat voor uw zoon/dochter de mogelijkheden zijn, opvolging van de stage, bespreken welke zorgvorm en hulpmiddelen kunnen aangevraagd worden bij VAPH, begeleiding naar diensten die u verder kunnen ondersteunen.
- **Bezoeken:** in groep of individueel kunnen wij samen met u een bezoek brengen aan voorzieningen waar uw zoon of dochter eventueel terecht kan.

Wat verwachten we van u als ouder/opvoedingsverantwoordelijke?

We nodigen u als ouders en/of opvoedingsverantwoordelijken graag uit om aanwezig te zijn op de jongerenbesprekingen en oudercontacten. Dat zijn de momenten bij uitstek voor overleg over het toekomstperspectief van uw kind. Daarnaast kunnen ouders ook steeds op eigen initiatief een afspraak maken met school en/of CLB voor individuele vragen.

Zoeken van een contactpersoon bij DOP en/of de mutualiteit, en aanvragen van het PVB gebeuren door ouders en/of opvoedingsverantwoordelijken. Het spreekt voor zich dat u met vragen hierrond, op school of bij het CLB terecht kan.

Enkele richtvragen die u zich als ouder kan stellen:

- 'Hoe denk ik over dagbesteding en/of wonen voor mijn kind?'
- 'Heb ik voldoende zicht op het mogelijk aanbod?'
- 'Heeft mijn kind voor vraag dagbesteding of woonvorm al een dossier bij het VAPH?'

Wie kan u contacteren bij vragen ivm schoolverlaten?

Op school:

Charlotte Beliën (orthopedagoge)

016/29.01.81

charlotte.belien@teb.ksleuven.be

VCLB Leuven:

Ann Vande Kerckhove

0490/64.51.07

ann.vandekerckhove@vclbleuven.be

Andere:

Sociale dienst van MFC of voorziening waar uw zoon/dochter verblijft.

Ambulante hulpverleningsdiensten.